

ანტირაბიული სამედიცინო დახმარების ცენტრი

საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს 1975 წლის 6 ოქტომბრის №597 ბრძანებით ექიმ-ქირურგებს ნაკბენი ჭრილობების მკურნალობასთან და ტეტანუსის პროფილაქტიკასთან ერთად დაევალებათ ანტირაბიული აცრების ჩატარებაც, რასაც ადრე პასტერის სადგურის ეპიდემიოლოგები ემსახურებოდნენ. ამ მიზნით ქ. თბილისის ბავშვთა №1 კლინიკური საავადმყოფოს ბაზაზე 1982 წელს შეიქმნა ქვეყანაში პირველი ანტირაბიული ქირურგიული სამსახური, რომელიც 1987 წლიდან გადავიდა ქ. თბილისის ბავშვთა №2 კლინიკური საავადმყოფოს ბაზაზე. 1993 წელს გამოქვეყნებული იქნა დამხმარე სახელმძღვანელო „ნაკბენ ჭრილობათა მკურნალობა ბავშვებში“ (თ. გოგიძე, გამომცემლობა „საქართველო“), რეცენზირებული ცნობილი ქირურგების მიერ.

1995 წელს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ხელმძღვანელობით ქ. თბილისის ბავშვთა №2 კლინიკური საავადმყოფოს ანტირაბიული სამსახურის მიერ შედგენილი იქნა ქირურგ-რაბიოლოგის, მედ. მეცნ. კანდიდატის თეიმურაზ გოგიძის მიერ შედგენილი იქნა ქვეყნის ანტირაბიული დახმარების სახელმწიფო პროგრამა, რომელიც საფუძვლად დაედო ჯანდაცვის მინისტრის 1996 წლის 18 ნოემბრის №544/ო ბრძანებას „ცოფთან ბრძოლის გაძლიერების ღონისძიებათა შესახებ“. ამავე ბრძანების თანახმად ქვეყანაში ცოფის მხრივ სიტუაციის მკვეთრად გაუარესების გამო (1996 წელს ჰიდროფობიით გარდაიცვალა 22 ადამიანი, მათ შორის 6 ბავშვი) ქ. თბილისის ბავშვთა №2 მრავალპროფილიანი საავადმყოფოს (ამჟამად თსსუ პედიატრიული კლინიკა) ბაზაზე საზოგადოებრივ საწყისებზე შეიქმნა ანტირაბიული სამედიცინო დახმარების ცენტრი, რომლის ხელმძღვანელად დაინიშნა მედ. მეცნ. კანდიდატი, ქ. თბილისის მთავარი რაბიოლოგი თეიმურაზ გოგიძე. ანტირაბიულ ცენტრს დაევალა ქვეყნის სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში მოქმედი ანტირაბიული ქირურგიული სამსახურების მეთოდურ-ორგანიზაციული და პრაქტიკული დახმარება. ანტირაბიულმა ცენტრმა თავის თავზე აიღო უდიდესი პასუხისმგებლობა ქვეყნის სრულყოფილი ანტირაბიული ქირურგიული სამსახურის ჩამოყალიბების და მისი კოორდინაციის საქმეში. ცენტრის ხელმძღვანელობით და უშუალო მონაწილეობით დახმარება გაეწია ცხოველების მიერ დაზარალებულ ათასობით ადამიანს. გარდაუვალი სიკვდილისაგან გადარჩენილი იქნა ასობით კლინიკურად და ლაბორატორიულად დადასტურებული ცოფიანი ცხოველით დაკბენილი, დადორბილი, დაკაწრული საქართველოს მოქალაქე. ჩვენებისამებრ დიდი ზომის ნაკბენი ჭრილობების ანატომიური მთლიანობის აღდგენა სწარმოებდა მიკროქირურგიული ტექნიკის გამოყენებით.

1997 წელს ანტირაბიულ ცენტრში ქვეყანაში პრაქტიკაში პირველად დაინერგა 6-ინიექციანი ინტრამუსკულარული კონცენტრირებული გაწმენდილი კულტურალური ანტირაბიული ვაქცინა. 1998 წელს ჯანდაცვის სამინისტროს და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტის დაკვეთით ანტირაბიული ცენტრის მიერ გამოცემული იქნა სამახსოვრო - „ცოფი“. 1999 წელს შედგენილ იქნა „ანტირაბიული ქირურგიული დახმარების და აცრების“ ბარათი, შეთანხმებული ჯანდაცვის სამინისტროს სტატისტიკურ სამმართველოსთან. ეს ბარათი შემდგომში წარმატებით დაინერგა პრაქტიკაში. ამავე წელს ჩატარებულ ამიერკავკასიის ქირურგთა XII ყრილობის მასალებში დაიბეჭდა ნაშრომი ანტირაბიული

ქირურგიული სამსახურის მუშაობის წამყვან როლზე, ჰიდროფობიის პროფილაქტიკის საქმეში. ანტირაბიული ცენტრის მოღვაწეობამ წარმოშვა ქირურგიაში ახალი მიმართულებების – ქირურგიული რაბიოლოგიის – საჭიროება. ამ მიზნით 2000 წლის 18 სექტემბერს ჯანდაცვის მინისტრის №96 ბრძანების თანახმად სახელმწიფო სამედიცინო აკადემიის ქირურგიულ კათედრაზე შეიქმნა რაბიოლოგიის ციკლი, რომელსაც სტრატეგიული მნიშვნელობა ენიჭება ქვეყნის ქირურგთა რაბიოლოგიაში მომზადების საქმეში. ქვეყნის მასშტაბით 2000 წლიდან დღემდე 38 ექიმმა-ქირურგმა გაიარა მომზადება აღნიშნულ ციკლზე რაბიოლოგიაში. 2003 წელს ანტირაბიული ცენტრის მიერ შემუშავებული იქნა პროგრამა "რაბიოლოგია პირველადი ჯანდაცვის ექიმებისათვის", რომელმაც უწყვეტი სამედიცინო განათლების ეგიდით მიიღო მონაწილეობა საქართველოს ექიმთა პირველი კონგრესის მუშაობაში. 2003 წლის 19 სექტემბერს საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის მინისტრის №211/ო ბრძანებით დამტკიცებული იქნა მეთოდური სახელმძღვანელო "ცოფით დაავადების პროფილაქტიკური მკურნალობა", რომელიც განხილული იქნა სახელმწიფო სამედიცინო აკადემიის სასწავლო-მეთოდური ცენტრის პრეზიდენტის სხდომაზე, რეგენზირებული მეცნიერ-ექსპერტების მიერ და დადებითად შეფასებული, როგორც საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტის, ასევე დაავადებათა კონტროლის და სამედიცინო სტატისტიკის ეროვნული ცენტრის მიერ. ქ. თბილისისა და ქვეყნის სხვადასხვა რეგიონებში მომუშავე სამედიცინო პერსონალის გამოხმაურების მიხედვით აღნიშნული ნაშრომი მეტად საჭირო და სასარგებლო იქნება ცოფთან ბრძოლის საქმეში. ქვეყნის წამყვანი ანტირაბიული სამსახურის მიერ ორი ათეული წლის განმავლობაში დაგროვილი გამოცდილება, მაღალი კვალიფიკაცია და რაც მთავარია, თავდადებული შრომა აისახა, როგორც თბილისის, ასევე ქვეყნის სხვადასხვა რეგიონებში ჩამოყალიბებული ანტირაბიული სამსახურების მუშაობაში. ანტირაბიული სამედიცინო დახმარების ცენტრისა და საქართველოს სახელმწიფო სამედიცინო აკადემიის ქირურგიის კათედრის რაბიოლოგიის ციკლის მიერ (2003 წ.) წარდგენილი იქნა და აკრედიტაცია გაიარა სამმა ტრენინგმა. 2006 წ. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ხელმძღვანელობით ანტირაბიული სამედიცინო დახმარების ცენტრის მიერ შედგენილი იქნა ახალი ტიპის სტანდარტები რაბიოლოგიაში, რაც ხელს შეუწყობს ქირურგ-რაბიოლოგთა მეტად რთული და საპასუხისმგებლო მუშაობის სრულყოფას.

გიორგი მენაბდე
საქართველოს სახელმწიფო
სამედიცინო აკადემიის რექტორი,
პროფესორი